

Werkblad Heerlen-Noord

WAAR ZIJN WE ?

We zijn in Heerlen-Noord, bij de Buurttuin van Kim en Domi. Een plek waar mensen samenkomen, verhalen delen en eigenaarschap ervaren. In deze aflevering onderzoeken we hoe alledaagse democratie ontstaat in een wijk waar systeem- en leefwereld elkaar raken en soms botsen.

Met dit werkblad onderzoeken we met elkaar hoe de alledaagse democratie hier vorm krijgt. De kernvragen waar we op reflecteren zijn:

- Hoe overbrug je de kloof tussen systeem- en leefwereld?
- Hoe versterken we verbinding en veerkracht in gemeenschappen?

INHOUD VAN HET WERKBLAD

In dit werkblad werken we met:

- de belangrijkste inzichten uit deze aflevering,
- drie centrale vragen met toegespitste werkvorm
- en relevante handvatten vanuit wetenschap en praktijk.

Belangrijkste inzichten uit deze aflevering

Meervoudige werkelijkheden: hoe overbrug je de kloof tussen systeem- en leefwereld?

Botsingen zijn niet het gevolg van onwil, maar van verschillende werelden. In deze aflevering zien we het op verschillende momenten botsen, maar zien we ook wat er gebeurt als je dat weet te overbruggen. Dat levert veel waarde op.

Taal en symbolen sturen macht en betekenis. Veel bewuster daarmee omgaan kan helpen om de kloof niet te vergroten (zoals bij de buurtconciërge rol), maar juist te overbruggen.

Democratisch weefsel: hoe versterken we verbinding en veerkracht in gemeenschappen?

In de aflevering zien we een aantal mooie voorbeelden van hoe relaties mensen een gevoel van verbondenheid bieden. In een verbonden gemeenschap is er ruimte voor ontmoeting, dialoog en solidariteit. Dit vermindert gevoelens van isolatie en heeft zichtbaar effect op het welzijn van mensen.

Drie centrale vragen met werkvormen

Vraag 1: Wat zie je?

Reflectievragen:

- Welke verschillende werelden zie je? Welke botsingen tussen regels/procedures en de ervaringen van mensen zie je terug in de aflevering?
- Welke voorbeelden van sterk of kwetsbaar democratisch weefsel zie je in de fragmenten? Waar zie je relaties en vertrouwen groeien? En waar valt het uit elkaar?

Werkvormen ter verdieping

Werkvorm	Toelichting	Fragmenten om uit te lichten
Double Listening	Bekijk het fragment twee keer: - 1e keer vanuit de leefwereld - 2e keer vanuit de systeemwereld	- Interview Kim om aan de slag te gaan als buurtconciërge (14:20-19:00)
Versterken of verzwakken	Noteer één voorbeeld waarin de kracht van het democratisch weefsel zichtbaar is. Reflecteer op of en hoe overheid en gemeenschap elkaar versterken, en waarin ze elkaar verzwakken. Bespreek: wat maakt het verschil?	- Reflectie van Jos (30:06-32:40) - Stanley de buurttuinder (27:16-30:06) - De waarde van ontmoetingsplek (38:00-39:35)
Ongemak-analyse	Noteer momenten van ongemak. Wat zegt dat over rol, macht en verbinding?	-

Vraag 2: Wat doe je zelf?

Reflectievragen:

- Herken je situaties waarin verschillende werkelijkheden botsen? Welke uitdagingen ervaar je bij het overbruggen van deze werkelijkheden?
- Hoe draag jij zelf bij aan verbinding of juist aan afstand in je omgeving? Welke invloed heeft dit op het democratisch weefsel op die plek?

Werkvormen ter verdieping

Werkvorm	Toelichting
Uitwisselen van ervaringen	Bespreek de reflectievragen in duo's of groepjes. Koppel plenair terug.
Positioneer je op de lijn	Leg een lijn op de vloer. Links = leefwereld. Rechts = systeemwereld. Vraag: waar sta jij meestal in je werk? En waar zou je vaker willen staan? Nabespreking: wat valt op? Welke beweging willen we maken? Wat is daarvoor nodig?
Democratisch weefsel in drie woorden	Laat deelnemers het democratisch weefsel in hun buurt omschrijven in drie woorden. Bespreek in groepjes: waar komen de woorden vandaan? Wat zeggen ze over vertrouwen, eigenaarschap en samenwerking?
Framing checken	Pak een beleidsthema waar je mee bezig bent. Analyseer welke woorden en symbolen je gebruikt. Vertaal dit naar begrijpelijke taal die rekening houdt met de werkelijkheid van de leefwereld.

Vraag 3: Wat zou je anders kunnen doen?

Reflectievragen:

- Welke relaties verdienen meer aandacht of onderhoud?
- Hoe kun je beter rekening houden met meerdere werkelijkheden? Wat vraagt dit van jouw houding, vaardigheden en rol?
- Hoe kun je ruimte maken voor eigenaarschap van bewoners? Wat vraagt dit van jouw houding, werkwijze en organisatie?

Werkvormen ter verdieping

Werkvorm	Toelichting
Actiekaart	Schrijf één concrete actie op die jij morgen kunt doen om democratisch weefsel te versterken en/of de brug tussen systeem en leefwereld te overbruggen.

Handvatten uit praktijk en wetenschap

Tijdens de bijeenkomst kunnen onderstaande handvatten worden meegegeven als handelingsperspectief om bruggen te slaan tussen systeem- en leefwereld.

Handvat	Toelichting
Herken en benoem botsende logica's	Maak de verschillende werkelijkheden expliciet. Dit voorkomt dat weerstand wordt gezien als onwil.
Rol van vertaler expliciteren	Wijs in elk project iemand aan die actief vertaalt tussen logica's en signalen van botsing agendeert.
Vertraging bij spanning	Botsingen vragen soms om vertraging: ruimte voor dialoog voordat besluiten worden genomen.
Check framing	Analyseer taal: welke woorden sluiten uit of verbinden?

Tijdens de bijeenkomst kunnen onderstaande handvatten worden meegegeven als handelingsperspectief om democratisch weefsel te versterken.

Handvat	Toelichting
Investeer in relaties, niet alleen in projecten	Duurzame democratie ontstaat in langdurige verbindingen, niet in losse interventies.
Ondersteun zonder over te nemen	Faciliteer lokaal initiatief, maar laat eigenaarschap bij de gemeenschap.
Erken lokale kennis en verhalen	Lokale ervaringen en waarden vormen de basis voor vertrouwen en samenwerking.
Werk met sleutelfiguren	Vertrouwde personen in de gemeenschap versterken draagvlak.
Creëer ontmoetingsplekken	Fysieke en digitale plekken waar mensen elkaar informeel kunnen spreken.

